

FÅGELINVENTERING

BERTE QVARN

2024-09-04

FÅGELINVENTERING

BERTE QVARN

KUND

Berte Qvarn AB

KONSULT

WSP Sverige AB

Box 574

201 25 Malmö

Tel: +46 10 7225000

wsp.com

KONTAKTPERSONER

Kalle Andersson, WSP Sverige AB

Tfn: 010-722 91 69

E-post: kalle.andersson@wsp.com

Omslagsbild: Suseån med kvarnbyggnaden i bakgrunden

UPPDRAGSNAMN

NVI Berte Qvarn

UPPDRAGSNUMMER

10367206

FÖRFATTARE

Kalle Andersson

Granskad av

Mikael Molander

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	SAMMANFATTNING	4
2	BAKGRUND	4
2.1	INVENTERARE	5
3	INVENTERINGSOMRÅDE	5
4	GENOMFÖRANDE	6
4.1	METODIK	6
4.2	FÖRSTUDIE	7
4.3	FÄLTNOTERINGAR	8
4.4	INVENTERINGSRESULTAT	10
	REDOVISNING AV NOTERADE RÖDLISTADE ARTER OCH DIREKTIVSARTER	11
5	KÄLLOR	12

Bilaga 1: Fullständig artlista

1 SAMMANFATTNING

WSP har inom ramen för en naturvärdesinventering genomfört fördjupad artinventering avseende fåglar inom ett område kring Berte Qvarn i Hallans län. Under två fältbesök i maj respektive juni 2024 noterades totalt 32 fågelarter varav flertalet bedöms hålla revir inom inventeringsområdet eller dess direkta närhet. Sju rödlistade fågelarter och en så kallad direktivsart observerades. De rödlistade arter som bedöms hålla revir i området är allmänt förekommande såväl lokalt som regionalt, men uppvisar negativa populationstrender sett i ett större och längre perspektiv, enligt rödlistan 2020.

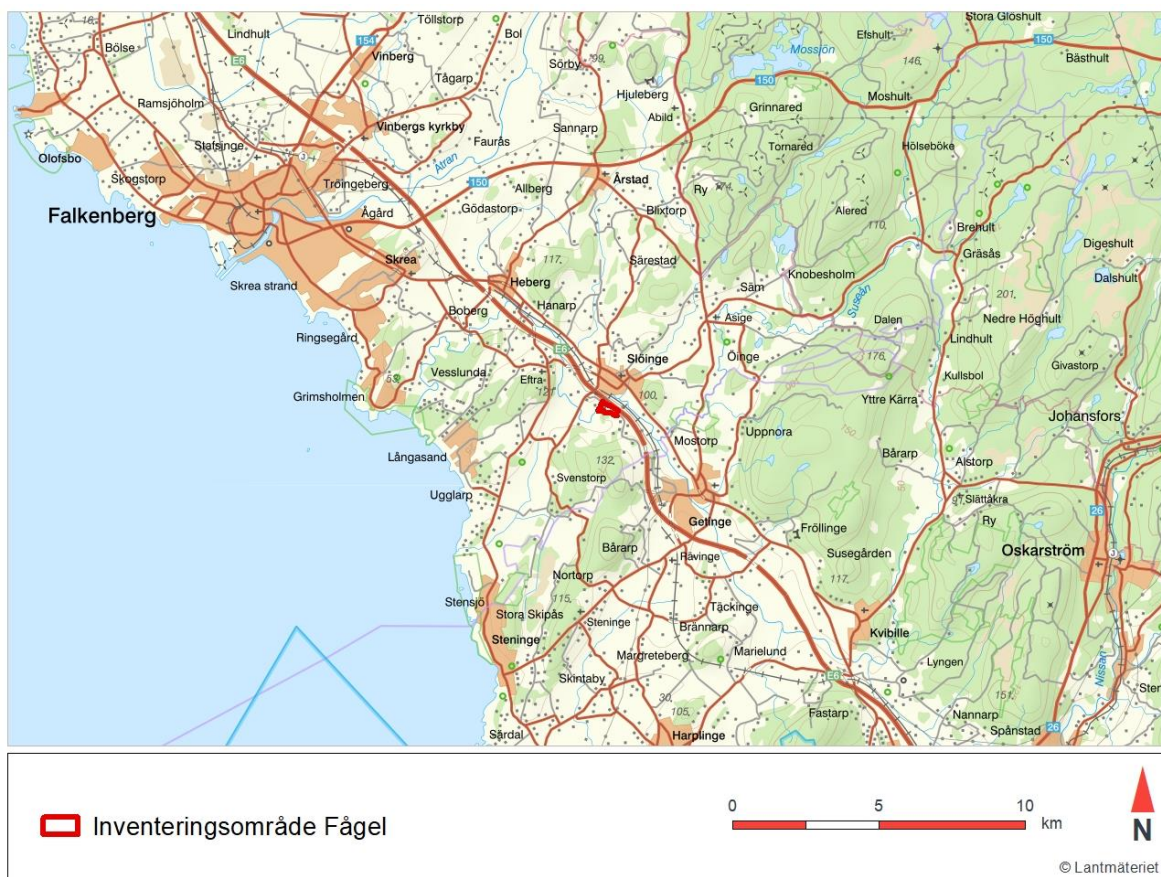
Delområden med störst värde för fågelfaunan bedöms vara trädbärande betesmarker och vattendraget Suseån med strandmiljöer. Inga tydliga sandbrinkar vilka skulle kunna utgöra potentiell boplats för kungsfiskare noterades längs Suseån inom inventeringsområdet. Inga rovfågelbon, uppflog av rovfågel eller andra indikationer på häckande rovfågel noterades under fältbesöken.

2 BAKGRUND

WSP Sverige AB har på uppdrag av Berte Qvarn AB utfört en fågelinventering av ett område på del av fastigheterna Bärte 1:1 och Bärteqvarn 3:1 m.fl. i Falkenbergs kommun, se figur 1.

Syftet med häckfågelinventeringen är att komplettera naturvärdesinventeringen (NVI) med information om förekommande fågelarter i området, där inventering sker under den tid på året då de flesta arter är som mest aktiva i sina revir. NVI och fågelinventering ska utgöra underlag för en ny detaljplan i området.

Denna rapport kan innehålla bedömningar och rekommendationer ur fågelhänseende. Det är dock viktigt att poängtera att WSP:s uppdrag inte innefattar några ställningstaganden av inventeringsområdets lämplighet för en exploatering.

Figur 1. Inventeringsområdets läge sydväst om Falkenberg.

INVENTERARE

Kalle Andersson. Utbildad miljövetare vid Södertörns högskola och Stockholms universitet. Stort intresse och lång erfarenhet har gett breda kunskaper om den svenska häckfågelfaunan inklusive artbestämning genom identifiering av sång och andra läten i fält. Kalle har genomfört flertalet fågelinventeringar både ideellt och i arbetet som miljökonsult på WSP Sverige AB.

3 INVENTERINGSOMRÅDE

Inventeringsområdet för fågelinventeringen är detsamma som för naturvärdesinventeringen (NVI) och framgår av flertalet figurer längre fram i denna rapport och i NVI:n.

Inventeringsområdets storlek är ca 15,7 ha och ligger i ett landskap som domineras av odlad åkermark, men med inslag av lövträdsdungar och mindre betesmarker, varav vissa har glest trädskikt. Genom inventeringsområdet västra kant rinner en del av det större vattendraget Suseån. I Suseån ligger ett av kvarnens kraftverk och en fisktrappa. Längs norra kanten av inventeringsområdet löper Europaväg 6. Omkring en femtedel av inventeringsområdet utgörs av fabriksbyggnader och kringliggande hårdgjorda ytor av asfalt.

4 GENOMFÖRANDE

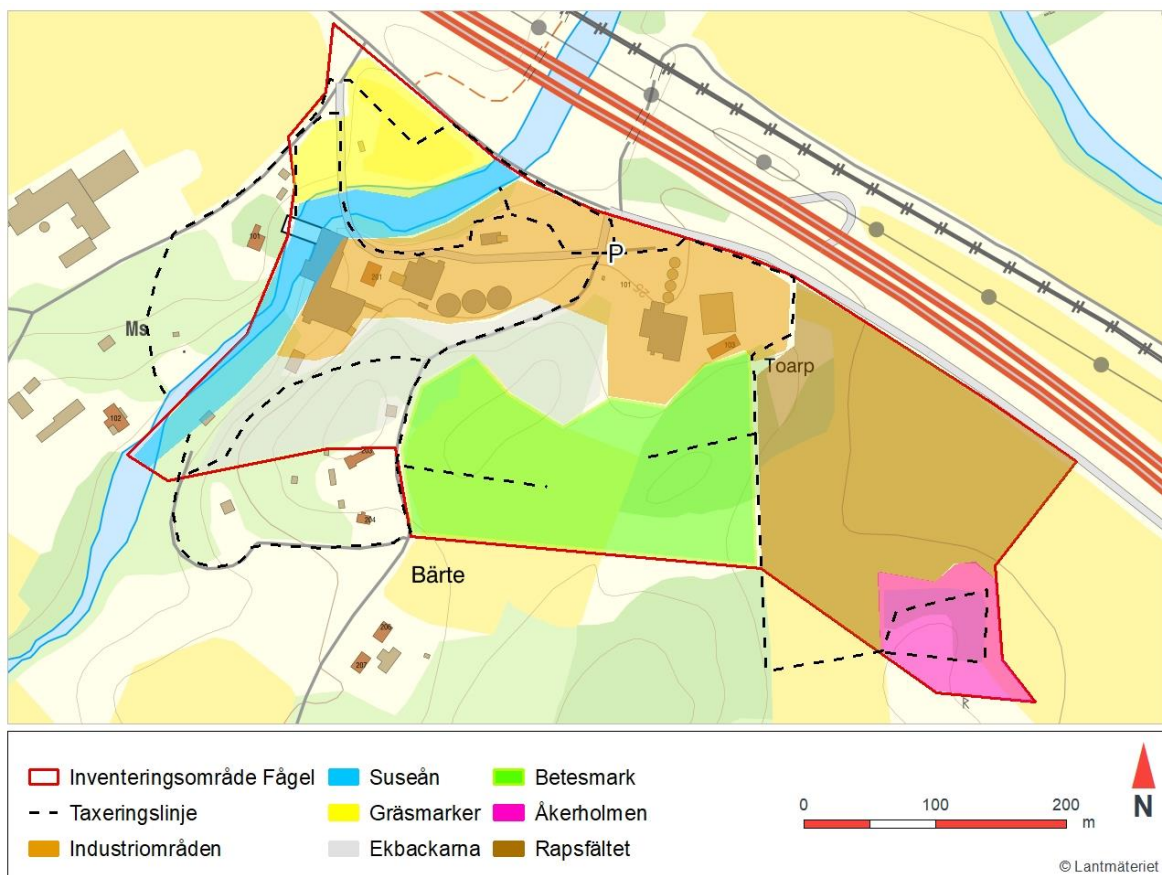
METODIK

Fältinventeringen genomfördes med två besök, den 14 maj och den 13 juni 2024, i huvudsaklig överensstämmelse med en metodik som utgår från linjetaxering (Ekblom, R. 2007). Det är en vedertagen metodik för inventering av standardrutter som följs av Svensk fågeltaxering (SLU). Denna metodik rekommenderas som standardmetod när syftet med inventeringen är att inhämta allmänna kunskaper om fågelförekomsten inom och i anslutning till ett område där det planeras någon form av exploatering.

Metodiken går ut på att förlägga linjer ("transekter" eller "taxeringslinjer") genom det område som ska inventeras. I detta fall, med ett relativt litet inventeringsområde innehållandes tydligt avgränsade delmiljöer, valdes att inventera delområdena var för sig. Delområden och taxeringslinjer framgår av figur 2.

Linjerna promenerades, med början från parkeringen mellan de båda verksamhetsområdena, i lugnt tempo. Alla sedda och hörda fåglar noterades. I förekommande fall noterades mer intressanta observationer även utanför inventeringsområdet. Anledningen till att vissa linjer är dragna utanför inventeringsområdet är av framkomlighetsskäl. Inventeringen startade tidigt på dygnet då fågelaktiviteten är som högst och förutsättningarna bäst för att täcka in så många arter som möjligt.

I denna inventering har särskilt fokus legat på rödlistade arter samt fåglar upptagna i Fågeldirektivets bilaga 1, nedan gemensamt benämnda *särskilt skyddsvärda fågelarter*. Dessa har dokumenterats i ett digitalt fältprotokoll, knuten till en GIS-applikation vilken möjliggör registrering av objekt (t.ex. fåglar) med platsangivelse direkt i fält.

Figur 2. Området promenerades längs taxeringslinjer enligt figuren. Start skedde vid parkeringen, P.

FÖRSTUDIE

Inom ramen för uppdraget genomfördes en förstudie i syfte att utreda sedan tidigare kända fågelförekomster i området.

Artportalen

Ett utdrag av alla rödlistade fågelarter samt fågelarter upptagna i EU:s fågeldirektivs bilaga 1 ("direktivarter") gjordes från Artportalen 2024-04-28. Utsökningsområdet ("förstudieområdet") utgjordes av inventeringsområdet med en kringliggande buffert om 300 m, se figur 3.

Mellan åren 2020-2024 hade 13 rödlistade arter rapporterats från förstudieområdet varav fem också är direktivarter. Ytterligare fem arter är direktivarter men ej rödlistade, se tabell 1.

Ingen rapport är gjord med direkt fyndplats inom inventeringsområdet. Dock är flertalet fyndplatser angivna med en geografisk osäkerhet som sträcker sig in i inventeringsområdet.

Figur 3. Inventeringsområdet (fältinventering) och utsökningsområde i Artportalen (förstudieområde).

Tabell 1. Rödlistade arter och direktivarter rapporterade till Artportalen från förstudieområdet mellan åren 2020-2024.

Art	Rödlistekategori	Direktivart	Antal rapporter
Bivråk	-	x	1
Blå kärrhök	NT	-	1
Brun kärrhök	-	x	1
Buskskvätta	NT	-	1
Drillsnäppa	NT	-	1
Fiskmås	NT	-	1
Fjällvråk	NT	-	4
Havsörn	NT	x	2
Kungsfiskare	VU	x	1
Kungsörn	NT	-	1
Röd glada	-	x	28
Stare	VU	-	1
Svartvit flugsnappare	NT	-	1
Pilgrimsfalk	NT	x	1
Stenfalk	NT	x	1
Sångsvan	-	x	3
Trana	-	x	2
Vit stork	EN	x	1

FÄLTNOTERINGAR

14 maj

Inventeringen påbörjades kl. 06:00 och avslutades kl. 09:00. Vädret var soligt och klart, temperaturen 10-18 °C, det vill säga goda förutsättningar för hög fågelaktivitet.

Åkern i öster var bevuxen med raps och spanades av från åkerkanterna. Båda fabriksområdena var inhägnade och tillträde gavs endast till det västra området.

Se nedan figur 4-9 för miljöbilder.

Figur 4. Rapsfältet

Figur 5. Östra fabriksområdet

Figur 6. Betesmark i öster

Figur 7. Suseån nedströms kvarnen

Figur 8. Betesmark i väster

Figur 9. Ekbacke i väster

13 juni

Inventeringen påbörjades kl. 06:00 och avslutades ca kl. 09:00. Vädret var mulet och det förekom en del vind och någon regnskur. Det var likartat väder dagarna innan och efter varför det inte var möjligt att förlägga fältbesöket till någon annan dag. Fågelaktiviteten var trots allt god i samband med inventeringen. Området promenerades enligt samma rutt som vid första besöket.

INVENTERINGSRESULTAT

En förteckning över samtliga noterade fågelarter med information om antal och rödlistning med mera bifogas i bilaga 1. Rödlistan delas in i kategorier: NT – nära hotad, VU – sårbar, EN – starkt hotad, CR – akut hotad. Livskraftiga (ej rödlistade) arter betecknas LC.

2024-05-14

Under fältbesöket den 14 maj noterades totalt 25 fågelarter inom eller i anslutning till inventeringsområdet varav sex är rödlistade: björktrast (NT), duvhök (NT), gulsparv (NT), kråka (NT), svartvit flugsnappare (NT) och ärtsångare (NT). En (1) direktivart observerades, röd glada (LC).

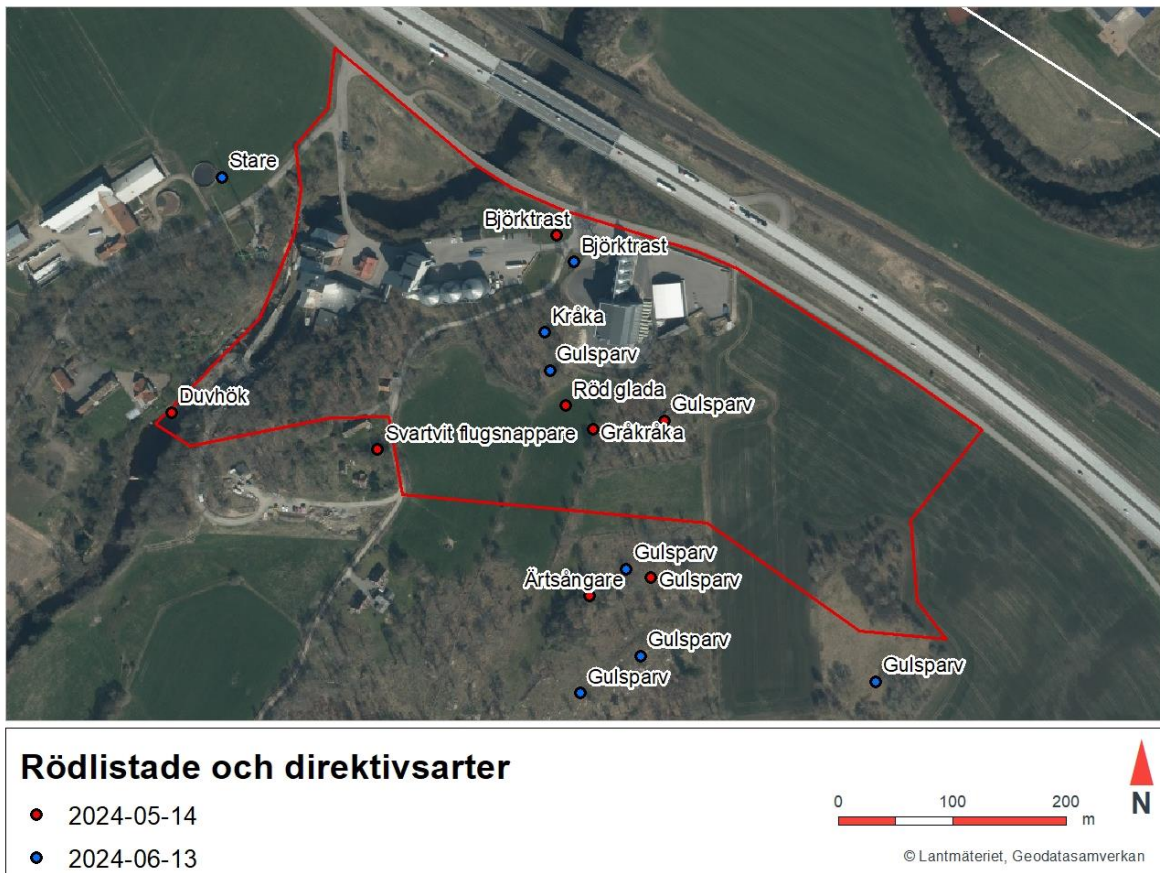
Inga tecken på häckning kunde noteras av duvhök, röd glada (båda överflygande) eller någon annan rovfågel. Övriga arter bedöms hålla revir inom eller i direkt anslutning till inventeringsområdet.

Observationer av rödlistade arter och direktivarter framgår av figur 10.

2024-06-13

Under fältbesöket den 13 juni noterades totalt 26 fågelarter varav fyra rödlistade: björktrast (NT), gulsparv (NT), kråka (NT) och stare (VU). Samtliga bedöms hålla revir inom eller i direkt anslutning till inventeringsområdet. Inga direktivarter, rovfåglar eller rovfågelbon noterades.

Observationer av rödlistade arter framgår av figur 10.

Figur 10. Observationer av rödlistade fågelarter och direktivarter under fältbesöken.

Sammanfattning resultat

Rödlistade arter och direktivarter som noterades under fältbesöken sammanfattas i tabell 2. Alla observerade fåglar redovisas i bilaga 1.

Tabell 2. Observerade rödlistade fåglar och fåglar upptagna i bilaga 1 till Fågeldirektivet, med fältnoteringar

Art	2024-05-13	2024-06-06	Rödlista	Direktivart
Björktrast	1 ex lock/sång vid gäst-P	1 par. Bo i ek på gäst-P	NT	-
Duvhök	1 ex överflygande/mobbad	-	NT	-
Gulspurv	2 ex sång varav 1 inom inv.omr.	5 ex sång varav 2 inom inv.omr.	NT	-
Kråka	1 ex födosök	1 ex födosök	NT	-
Röd glada	1 ex överflygande	-	-	x
Stare	-	>5 ex födosök väster om inv.omr.	VU	-
Svartvit flugsnappare	1 ex sång i trädgård	-	NT	-
Årtsångare	1 ex sång	-	NT	-

REDOVISNING AV NOTERADE RÖDLISTADE ARTER OCH DIREKTIVARTER

Som underlag för beskrivningarna nedan hänvisas till Artdatabanken vid Sveriges lantbruksuniversitet (www.artfakta.se) samt till rapportförfattarens och WSP Sveriges samlade erfarenheter. I denna rapport görs inga konsekvensbedömningar avseende påverkan på fåglar från planerad detaljplan.

Björktrast - *Turdus pilaris* (NT)

Björktrast häckar spritt över landskapet och generellt i närheten av mänsklig närvaro som trädgårdar, parker m.m. Den förekommer över hela landet. Arten har sedan förra rödlistan visat en minskande population, varför den är rödlistad som nära hotad (NT).

Björktrast häckar med ett konstaterat revir i norra delen av inventeringsområdet. En ek i anslutning till gästparkeringen utgjorde boträd för arten.

Duvhök - *Accipiter gentilis* (NT)

Duvhök häckar uteslutande i barr- eller blandskog från Skåne till Norrbotten samt på Öland och Gotland. Arten bygger stora risbon i mogna eller gamla träd. En minskning av populationen pågår eller förväntas ske. Minskningen avser kvalitén på artens habitat och antalet reproduktiva individer.

En individ observerades överflygande över ån och mobbad av kråkfågel. Det noterades inga tecken på häckning inom eller i anslutning till inventeringsområdet.

Gulspurv - *Emberiza citrinella* (NT)

Gulspurv häckar i skogsbyn och buskmarker, särskilt i anslutning till odlad mark, samt på hyggen. En minskning av populationen pågår eller förväntas ske. Minskningen avser antalet reproduktiva individer. Orsakerna till minskningen är okända men kan ha med rationalisering och ändrade brukningsmetoder inom jordbruket att göra.

Bedömningsvis upp till fem revir finns inom den träd- och buskbärande hagmarken centralt inom och söder om inventeringsområdet. Aktuell naturtyp är optimal för arten, som trots rödlistning fortfarande är allmänt förekommande i jordbruksmark och på hyggen både nationellt och regionalt.

Gråkråka - *Corvus corone* (NT)

Gråkråka förekommer i hela landet och häckar mest i anslutning till odlad mark.

Arten påträffades med ett exemplar vid båda besöken födosökande och överflygande. Inga tecken på häckning konstaterades.

Stare – *Sturnus vulgaris* (VU)

Stare häckar huvudsakligen i anslutning till odlad mark. Arten är rödlistad på grund av populationsminskning. Minskningen avser kvalitén på artens habitat och antalet reproduktiva individer.

En flock med mellan 5-10 fåglar noterades födosökande vid besöket i juni i jordbruksmark strax väster om inventeringsområdet. Inga tecken på häckning noterades men det är sannolikt att betesmarken inom inventeringsområdet nyttjas för födosök.

Röd glada – *Milvus milvus* (LC)

Röd glada häckar i öppet kulturlandskap dominerat av åkrar från Skåne i söder till Västergötland-Södermanland i norr samt på Öland och Gotland. Populationen är ökande.

En individ noterades överflygande över betesmarken vid besöket i maj. Inga tecken på häckning, boträd eller liknande observerades.

Svartvit flugsnappare (NT)

Svartvit flugsnappare häckar spritt i landskapet och är knuten till hålträd men också i huvudsak till trädgårdar, parker m.m. som erbjuder både hålträd men också uppsatta fågelholkar. Den förekommer över hela landet. Arten har sedan förra rödlistan visat en minskande population, varför den är rödlistad som nära hotad (NT).

En sjungande hane i maj talar för att det finns ett revir inom eller i direkt anslutning till inventeringsområdet i sydväst.

Ärtsångare – *Curruca curruca* (NT)

Ärtsångare häckar i skogsbyn, buskmarker och trädgårdar. Arten har tidigare bedömts som LC men populationsminskningen de senaste 10 åren innebär att kriterierna för NT blir uppfyllda.

En sjungande individ under majbesöket observerades inom den trädbärande hagmarken strax söder om inventeringsområdet. Reviret sträcker sig sannolikt in i södra delen av inventeringsområdet.

5 KÄLLOR

Artportalen, <https://www.artportalen.se/>

SLU ArtDatabanken, *Artfakta*, <https://artfakta.se>

SLU ArtDatabanken, *Rödlistade arter i Sverige 2020*

Bilgaga 1. Artlista fågelinventering, Berte Qvarn

Art	2024-05-14	2024-06-13	Kommentar 14/5	Kommentar 13/6	Rödlista	Direktivsart
Björktrast	x	x	1 ex sång P mellan fabrikerna	2 ex, par. Boträd (ek) på gästparkeringen/vändplan	NT	
Blåmes	x	x	1 ex	2 ex		
Bofink	x	x	4 ex	3 ex		
Duvhök	x		1 ex överflygande ån, mobbad		NT	
Gransångare	x	x	1 ex	1 ex		
Gräsand		x		2 ex		
Gröngöling		x		1 ex lock från ek och tallbacken bakom villorna		
Gulsparv	x	x	2 ex sång i betesmark (1 utanför inv.omr)	5 ex sång varav 2 inom i.o.	NT	
Gärdsmyg	x		2 ex			
Härmsångare	x		1 ex			
Kaja	x	x	5 ex	3 ex		
Koltrast	x	x	3 ex	2 ex		
Kråka	x	x	1 ex	1 ex	NT	
Kärrsångare		x		1 ex		
Ladusvala	x	x	1 ex	4 ex		
Lövsångare	x	x	1 ex	1 ex		
Nötväcka	x	x	1 ex	1 ex		
Ringduva	x	x	4 ex	5 ex		
Röd glada	x		1 ex överflygande			x
Rödhake		x		1 ex		
Rödstjärt	x	x	5 ex	1 ex		
Skata	x	x	3 ex	3 ex		
Stare		x		5 ex. födosök utanför, vä inventeringsområdet	VU	
Större hackspett		x		1 ex		
Svarthätta	x	x	3 ex	2 ex		
Svartvit flusnappare	x		1 ex sång i privat trädgård		NT	
Sådesärila	x	x	3 ex	5 ex		
Talgoxe	x	x	5 ex	2 ex		
Tamduva		x		7 ex.		
Trädgårdssångare	x	x	4 ex	3 ex		
Törnsångare	x	x	3 ex	4 ex		